

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; pestmegyei közgyűlés; Ráday gr. a' nemzeti színház ügyében; magyar nemz. Akademia; löverseny a' pesti gyepen; budapesti hangszegyesület; torontál-baranya-nyitra 's tornamegyei közgyűlés, békésmegyei rendkívüli közgyűlés; magyarodási szabály Bécsből; különféle; egyesületi gyapjútár; 's a' t.) Spanyolország (Espartero kir. tiszteltetés igényel; 's a' cortest Espartero fogja megnyitni. Anglia (a' fegyverzési költségek folyvást szaporodnak; Peel nyilatkozata a' béke iránt; 's a' t.) Franciaország (a' National pairszek előtt; rab-szolgák ügye; a' hadsereg ismét szaporított; elegy; 's a' t.) Hollandia. Oroszország. Krakó. Görögország. Törökország. Schweiz. Dánia.

Magyarország és Erdély.

Ő cs. 's ap. kir. Felsőge Pálffy Aloiz gróf. t. tan. velencei kormányzóvá mélt. kegy. kinevezni. —

A' m. kir. udv. kamra középponti levéltárhivatalánál megürült lajstromzó-hivatalra Wesinger Károly eddigi bejelentőt, helyébe Csiffáry Vincze irnokot, e' helyett Vissnyey Sándor járulnokot, e' helyett Szatmáry Ignác fizetéses gyakornokot 's Fejér Dániel bustyaházi kir. sószállítási tujajmestert a' szigeti sószállító-hivatal ellenőrévé mozdítá elő; végre a' nagy-lázi hutász hivatalra ideiglen Platényi János sirokai al-hutászt.

(Pestmegye közgyűlése.) Pestmegye f. hó 16kán kezdé meg, mint mindig, népes és eredményos közgyűlést. Legelőször azon dolog került szőnyegre, hogy Pestvárosa tanácsa az eddigi adót a' házakra nézve egyszerre, minden okadás nélkül, három, sőt négy annyira is emelte 's az adórovás és kivetés-kules kidolgozása feletti előleges tanácskozára, mint szinte a' számvételre is, ugy, mikép azt az 1723 : 71 t. cikk parancsolja, minden itteni házbirtokos nemest meg nem hívott. Hogy a' törvényről egészen meg ne látszassék ugyan feledkezni, néhány órával mindig tudatja ezt az alispánnal a' végett, hogy küldjön valakit a' megye résziről 's néhány házbirtokos nemest is meghívott; de a' helyett, hogy ezekkel az iránt tanácskozott volna: szükséges é az adóemelés vagy nem, 's ha szükséges, mikép vettessék ki? elejökbe már, tudomás és elfogadás végett, kész munkát terjesztett. A' megye különben sem levén barátja az elzárkózottságnak 's azon rendszernek, miszerint a' polgárok a' város dolgába csak annyiban folytathatnak be, mennyiben az adót öltök, a' nélkül hogy tudnák, mi végre fordítatik 's mint kezeltek, pontosan beszédek, szükségesnek tartá ezen tárgyban a' nm. H. tanácshoz felírást küldeni, mellyben az megkérték, hogy Pest városát a' törvény pontos megtartására szorítsa. E' dolog egyszersmind az országgyűlési utasítások közé följegyeztetett. Buda városa iránt e' részben, minthogy a' törvényt pontosan teljesíti, nincs panasz. 2) A' vegyes házasság dolgában az 1647 : 14. t. cz. értelmében kinevezett bíróság felszólítottott, hogy a' folyamatba vett perben minél hamarabb ítéletet hozzon, mert az említett t. cikk a' legrövidebb eljárást parancsolja, annak pedig hogy a' bíróság kineveztetett, körülbelül fél éve, 's még eddig semmi eredmény. 3) Az ujonczozás a' másod-alispán jelentése szerint szerencsésen véghezment, 's minden emberbarát csak örül rajta, hogy az eddigi kötélfogdosás helyébe a' sorshuzás lépett. Pestmegyére jutott 1698 ujonczbul már 1562 kiállott, 's e' dologban történt dicséretes eljárásért az elnök másod-alispánnak és tisztikarnak köszönet szavaztatott. Elhatározatott az is, hogy az ujonczok pénze kamatra adassék 's a' helyettesítettek, 's önkéntesek járásbeli szbirák által számba vétessenek. T o v á b b á a' nm. H. tanácsához az iránt felírást tételik, hogy midőn az 1831 ki állításkor adott katonák szolgálataideje kitelik, azok t u s t i n t bocsáttassanak haza. A' kormány arra is megkérténi határozatott, hogy a' külföldön állomásokozó magyar ezredekben kiszolgált katonák, minden történéhelő baj és kihágás elkerülése végett, szállítványkép küldessenek szülőföldükre. 4) A' nyilvánosság fentartása 's terjesztése tekintetiből a' gyorsírók buzditására Pestmegye is aláírási ívet nyitott 's minthogy Hajnik Károly ur a' gyorsírásban már elkezdé az ingyen-tanítást, minden, kinek türelme és kedve van, megtanulhatja az alkotványos országban annyira szükséges 's nélkülözhetlen gyorsírást. 5) indítványba hozatott a' pesti gyermekórház dolga 's a' megye Rdei állatván annak fontosságát, az országgyűlési utasítást készítő választmányának meghagyták, hogy az iránt adna tervet: mint lehetne ez intézetet országossá tenni; elhatározatván egyszersmind, hogy Pestmegye orvososi hivatala elnyerésében mindig elsőbbsége leend annak, ki bizonyítványt tud arrul mutatni, hogy a' gyermekgyógy-tudományt tanulta. A' haza ereje ép, erős polgároknak áll 's így a' gyermekek, kikből egykor férj, nő, atya, anya 's polgár leszen, minden törvényhatóság figyelmét igen megérdemlik. Végre felolvasatott Horarik beszterczemeyei pap ellenovása a' budai esperesség papjainak mult közgyűlésre beadott ovástéte ellen. Ezután a' felett volt vita: beiktassák é jegyzőkönyvbe H. ur ellenovását vagy ne? Sokan abban a' kath. vallás sérelmét akarták látni 's nem tarták méltónak arra, hogy jegyzőkönyvbe iktattassék; de a' többség nem látott benne egyebet m i n t H. ur ellenovásának okokkal támogatását, azért is az osztó igazság szerint jegyzőkönyvbe fölvetetni rendeltetett. — Második nap (f. hó 17kén) ismét szőnyegre került a' kiszolgált katonák haza bocsáttatása, 's a' megye hű maradt tegnapi határozatához. Elsőben minden megyét hasonló tételle akartak felszólítani, föltevén azonban hogy minden megye tudja e' részben a' nélkül is a' törvényt, a' felszólítás el fog maradni. Ezután a' népnevelés ügyében kinevezett választmány jelentése olvastatott fel, mellyben bőven ki van fejtve, hogy a' nép boldogtalanságának legfőbb oka a' tudatlanság. E' dolog nagy fontossága mellett érdekes vitakozásra nyújtott alkalmat. Nem volt a' megye termében, ki ez ügyet ne pártolta volna, csak hogy itt is, mint másutt, a' kivétel 's alkalmazás iránt osztottak meg a' vélemények. A' népnevelési választmány két p. krajczárnyi önkéntes adót (mellyet mindenki tartoznék fizetni) javasolt e' nagy terv létesítésére. Némelyek egyszerre kettőt akartak végezni, t. i. a' népneveléssel az örök megváltást is össze akarták kötni, mivel ugymond a' *szoboldal*, a' mindjárt markolható haszon, jobban hat a' népre, mint a' tiszta szellemi nyereség

's mivel, nézetük szerint, ha nem eszközlik a' kettőt egyszerre, a' megváltási elv örökre megbukhatik. Mi azt hisszük, hogy az elv, ha a' természet szent törv. alapszik, kevés időre elnyomathatik ugyan, de örökre soha meg nem bukhatik. Az örök megváltást ugy akarták eszközölni, hogy az egybegyüendő pénzösszeg kamatjának egy része minden évben néhány telek megváltására fog fordítottani; a' többi pedig népnevelésre; de ez, mint egy tekintetre is megtetszik, gyakorlatilag létesíthetetlen. Abban hogy a' nép két p. krajczárnyi adót önkéntesen fizessen, mindnyájan nagy fontosságot találtak, mert az azon erkölcsi erő megismerésire juttatja, hogy bir olly eszközökkel, mellyek által szellemi és anyagi jólétét megállapíthatja, csak erős, szilárd akarata legyen és soha ne csüggedjen. A' népnevelés 's megváltás nagy fontosságát átláttak a' RR, de minthogy a' példabeszéd szerint, a' ki sokat ölel keveset fog, e' két fontos tárgy egymástul elválasztása elhatározatván a' választmány javaslata elfogadtatott. Ez alkalommal egyik lelkes bíró a' cigányok vándorlása káros következtéseit jelesen fejtegeté 's ajánlá a' népnevelési választmány figyelmébe, kiknek állandósítása 's nevelése szinte czélba vétetik. Továbbá az urbéri örök megváltás ügyében elhatározatott, hogy az azt megengedő törvény kötelező erejüvé változtatását a' követek jövő országgyűlésen, a' mennyire lehet, szorgalmazzák. Ekkor az országgyűlési utasítást készítő 's népnevelési választmány tagjai száma szinte szaporítottatni rendeltetett 's az utolsóhoz Bloch Móríc akad. l. tag 's izraelita polgártársunk is kineveztetett, mi újabb bizonyásá annak, hogy a' régi előítéleteken lassankint erőt veend a' Józán ész — Ezután Patay József bíró szóba hozván, hogy Pestmegyét középponti állásáért a' több megye mintegy vezéresillagnak tartja, azt azonban fájdalommal kell megvallani, hogy a' legüdvös határozatok a' mint meghozhatnak, életbe léptetésükre nem fordítatik olyan gond, minő kellene; választmányok neveztetnek ki, mellyek munkálkodásikat végellen hosszúra nyújtják, 's igen későn vagy sohasem tesznek jelentést; a' scontrók száma töménytelen sok, sőt naponkint növekszik; azért is indítványozza, hogy a' megye tenne czélszerű intézkedést, miszerint az üdvös határozat ne csak papirosan maradjon, hanem életbe is menjen. A' megye Rdei állatván az indítvány fontosságát, 's csupán a' végett april 19re rendkívüli közgyűlést rendelének. 3dik napon (18kán) Zala vármegye levele olvastatott fel, mellyben felhozott, és az 1723ki 55ik t. cikkellyel támogatott elv pártoltatván ennek következtében határozatott, hogy Pestmegye szinte felírást tegyen. Ezután magányos ügyek voltak szőnyegen. — 4ik nap (19kén) a' nm. helytartó tanács intézvénye és egy kir. parancs olvastatott fel, a' vontatók dolgában, az első Pest városával leendő egyezkedésre inti a' megyét, az utolsó a' mult közgyűlés e' tárgyban hozott határozatát feloldja 's érvénytelennek nyilvánítja; jelentvén, hogy kir. biztosnak Teleki József gr. koronaör kineveztetett. A' megye Rdei illő komolysággal fogadák a' két intézvényt 's fölötte szilárd mérsékletességgel tanácskoztak 's az 1723 : 5 és több ide tartozó t. cz. értelmében e' tárgyban felírást határozottak ő felségéhez.

Magyar tudós társaság. I. Az academiának 1839ben tartott Xdik nagygyűlésében kihirdetett *törvénytudomány-osztályi* jutalomkérdésére f. h. 21ig mint határnapig 12 munka érkezett alulirhoz, köv. jelleggel: 1) Az igazság országok talpköve. 2) Én tudós, én literator nem vagyok. *Kisfaludy Sándor*. 3) Non occides. 4) A' törvények fölségesek, mennyből születettek, mellyeknek az ég egyedül atyja 's azokat nem a' halandó emberek természete szülte, nagy azokban az isten, és soha meg nem vénhüszik. *Sophocles*. 5) Hadurra mondom, itt örök, 's nagy leszen a' magyar, Csak ó ne, csak ne ontana Rokon vért honfi kar. Törvény, kor- és nemzetszerű Törvény hatása szent; Jót öriz az, kinpadra von Öző istentelent. *Nagy Imre* Árpádjából. 6) Cum relogo, scripsisse pudet, quia plurima cerno, Me quoque, qui feci, iudice, digna lui. *Ovid*. Pont. I. 5. 7) Bűntelni boszúból és retentéssel vak kor dühe: büntetni és jobbitni: szelid emberiség kormánybölcsésége; bünt megelőzni 's ettől megőni, a' törvény átkát elvonni: emberi nem üdvös váltás, dicsősége. 8) Sua quemque fraus, suum facinus, suum selus de sanitate, de mente deturbat: hae sunt impiorum furiae, hae flammae, hae faces! *Cic*. 9) Sunt, qui audiant, sunt, qui legant, nos modo dignum aliquid auribus, dignum chartis elaboremus. *Plin*. I. IV. 16. 10) Ne öl. *Isten*. Én nem akarom, hogy a' bűnös meghaljon, hanem hogy megtérjen és éljen. *Jézus*. 11) A' bűnöket akadályozni kell előbb, mint büntetni. 12) Vade sed incultus. — II. Az ugyanakkor hirdetett *természettudományi* jutalomtételle három munka érkezett illy jelmondatokkal: 1) Si quid movendum est, move. *Hippocr*. 2) Materie opus est, ut crescant postera secla. *Lucret*. 3) Szegény ipar mellett szegény az ország, szegény a' nemzet. — III. Az 1841ki *dramai* jutalomra a' határnapig 9 komoly színmű érkezett, u. m. 1) Sydney Eduárd, vagyis: az erény bajnoka, dráma 5 felv. Jellege: Égi szülött az erény, koszorúzza dicső fény. 2) A' sziklák, allegoria. 5 játéknban, előzettel. Üzted világ botrányid, miért ne üznéd tovább is; bozszulásom nem más, mint hogy hátrább vonúlok. 3) Álmos és Béla, szjáték 5 felv. Sit, quodvis simplex dumtaxat et unum. *Horat*. 4) Trón és szerelem, dráma 5 felv. *Tyrt* *καὶ οὐδὲν ἔλα*. *Plut*. 5) Az utolsó Zrínyi, szjáték 5 szak. Occidit una domus, quae non perire Digna fuit. 6) Korona és kard, szjáték 5 felv. Két kerdot nem bir egy hüvely soha. *Vörösmarty*. 7) Parasztesalád, dráma 4 felv. Claudite jam rivos pueri, sat prata biberunt. *Virg*. 8) Brutus, szjáték 5 felv. So stimtten mit zufriednem Beyfall dann die Römer ein in Tranquins ew'gen Bann. *Shaksp*. 9) Korotnyay család, szjáték 5 felv. E' munkák a' mai ülésben bemutatvatván, a' jeligés levelek bontatlanul az academia és Szemere Pál r. tag peccéteivel lezárva, a' levéltárnoknak adattak által őrzés végett; a' kéziratok pedig, névszerint az első 's másodrendűek három három osztálybeli r. tagnak, a' drámák a' Xdik nagygyűlés által választott öt tagu küldöttségnek adattak ki vizsgálás végett. A' száz száz arany jutalmat, úgy a' netalán határozandó másod, harmad 's több mellék-jutalmat az idén tartandó Xld. nagygyűlés fogja odaitélni. Az illy jelmondat alatt: Prima haec est ultio, quod se judi-

ce nemo nocens absolvitur 'stb. érkezett törvénytud. pályáirát jelígelve levele pecsétlenül érkezvén az ülés színe előtt megégette, a' beküldő pedig felszólítottatik, hogy szerzőségét a' titoknoki hivatal előtt bebizonyítván, munkáját, mely az említett hiány miatt pályázásra nem bocsáthatott, venné vissza. Továbbá két cím nélküli dráma u. m. „Areopag” és „Mi kellene: pénz vagy babér” jegyű martz. 22kén és így a' kitűzött határon túl érkezvén, 's így szinte a' pályázatától eslevén, hasonlóképp a' titoknoki hivatalban, visszavehető. Kelt Pesten, a' m. tud. társ. kisgyűléséből, martz. 22. 1841. Dr. Schedel Ferencz titoknak.

A' Jelenkor 22ik számában „Hivatalos értesítés a' nemzeti színházat igazgató orsz. választmánytól” czim alatt bizonyos nyilatkozás állván, kénytelennek érzem magamat kijelenteni, miszerint azon igazgatói ülésről, mellyben az említett nyilatkozás közhírré tétele rendeltetett, semmit sem tudtam, következőképen abban részen nincs. Pest tavaszelo 21én G. Ráday Gedeon ideigleni igazgató s. k.

A' Ióverseny a' pesti gyepen az idén következő napokon 's renddel fog tartatni: Iső jun. 3kán *Batthyány-Hungady-, Hazafi-, Nemzeti és Batthyány-Kázmér-* díjakért; Ildik jun. 6kán *Erdélyi-, Asszonyosságok- és Pest-városi-* díjakért, ugyane' napon adózik lovai számára *Paraszt-verseny* tartatik; III-dik jun. 9kén *Széchenyi-, Festetics-Nakó- és Ostor-* díjakért, *Széchenyi- és Esterházy-kardért*; nemkülönb *Paraszt-díjért*. A' pályázandó lovak april 24ig bejelentendők. Bővebb értesítés külön jelentésben fog legközelebb közre tétetni. A' gazdasági Egyesület *közygűlése* jun. 5kén délelőtt 10 órakor a' n. *Casinoan*; *alulmutatás* jun. 5, 6 és 7kén a' *küstelken*; *loarverés* jun. 7 és 9kén délelőtt: *paraszt-kanczacsikók jutalmaztatása* jun. 7kén délutáni 5 órakor szinte a' *küstelken* fog tartatni.

A' pestbudai t. cz. hangászokhoz 's műkedvelőkhez.

A' pestbudai hangászegyesület teljesíteni ohajtván a' klassikai hangművek tisztelőinek több ízben nyilvánított kívánatát, saját javára közelebbi husvétvasárnapon Mendelssohn-Bartholdy Bódognak „Pál” czimű nagyszerű oratoriumát adandja elő, és pedig, ha lehetséges, mintegy 500 egyedül álló személyzettel. Ennélfogva illőleg felszólítottatik a' két rokonvárosban lakó t. cz. hangászok 's műkedvelők, hogy e' vállalatot szives részvétők 's együttműködésökkel az említett előadás alkalmakor előmozdítani ne terheltesse. A' műkedvelők nézve megkivántott rend és szükséges próbák felosztásának eszközölése végett kéretnek a' t. cz. részvevők, hogy mindenek előtt tiszt. nevüket 's lakásukat a' felvállalandó szerep kijelölésével együtt a' beiratási iven egyesületi pénztárnok Klausz E. L. urnál (tükörtár, a' pestvárosi színház épületében) bejegyezni 's ugyanott a' próbák felosztását tárgyzó levelkét általvenni méltóztassanak. A' pestbudai hangászegyesület 5dik műelőadása a' jövő vasárnapon (martz. 28kán) lesz a' pesti redutteremben. A' bemeneti jegyeket általvehetni 26 's 27kén Pesten egyesületi pénztárnok Klausz E. L. 's Budán Miletz I. uraknál, előadás napján pedig csupán az egyesületi írószobában. Mátra y Gábor. m. k.

Torna tavaszelo 12kén: Az egész Európát mozgásba hozta vegyes házasságok tárgya, Borsodmegye tudósítása következtében, Tornamegyében is, még mult télelőbeli évnegyedes közgyűlésben került szőnyegre, 's itt is több oldalú, komoly, de minden személyeskedéstől vagy korlátlan heveskedéstől ment vitásra nyújtott alkalmat. A' kath. jelenvolt egyházi rendbeliek az áldás-megtágadást rendelő pásztori körleveleket azon elvből védelmezték, hogy lelki dolgokban a' papság csupán saját egyházi felsőségétől függvén, annak rendeleteit teljesíteni köteles; azonkívül a' vegyes házasság megáldására való kényszerítésnél a' pap lélekisméretét is sértetnek állíták. Ily szellemben nyilatkoztak a' kath. világiak is; azonban a' haza polgárai közt támadt meghasonlás és ingerültség megszüntetése eszközlésére, a' felirást ok is szükségesnek nyilvánították; valamint a' nagyobb számú ev. szónokok is, úgy hogy végre csupán abban pontosult össze a' kérdés: vajjon a' felírás a' borsodi szellemben tétessék é, vagy módosítva? 's a' többség véleménye csakugyan a' borsodi szellemű felírás mellett nyilatkozott, de azon különbséggel, hogy a' Lónovics püspök római útja iránti óvás, a' mennyiben az említett püspök küldetése nem diplomatikai eljárás 's így a' honra semmi vonatkozással nem lehet, abban ne említtessék; a' netalán előfordulható esetekben pedig állandó törvényszék neveztetett ki, mint a' vegyes házasságokat gátló pap felett ítéendő. F. hó 1sőjén kezdődött évnegy. gyűlésinkre érkezett és szinte a' vegyes házasságokat tárgyzó leveleire Abauj, Pest, Vas, Máramaros, Gömör, Zólyom, Esztergom és Hevesmegyéknek, mellyek közül a' két utóbbi a' vegyes házasságok tárgyában a' püspökök által tétetett 's pásztori leveleikben közölt rendeleteket védi 's fentartatni kívánja; a' többiek pedig törvénysértésnek tartják, 's orvosoltatni kívánják, ezeknek rokon-érzelmünk, Esztergom és Hevesnek pedig meg nem egyező nézetünk felőli értesítés végett, a' fenérintett határozat szerint készült felírás megküldetni rendeltetett. De a' határozat annyiban változott, hogy a' mennyiben illy országos sérelem csupán alkotmányos törvényhozási uton szüntethetik meg legcélszerűbben, t. i. szigorú törvény alkotása által: ő fels. tehát Gömör levele következtében, e' tárgy elintézéséül tartandó országgyűlés hirdetésére kéretik meg. Tolna, Bars és Fejérmegyéknek a' könnyvizsgálóintézet iránt ő fels. közremunkálásul felszólító leveleire megiratni rendeltetett, hogy Torna már e' részben szinte óvást tett, orvoslás végett e' tárgyat jövő országgyűlésre jegyeztetvén föl; nemkülönb Beregnék a' vtó törvényszékek pecsétje latin köriratának magyarra változtatása eszközléséül felszólító levele is, hogy figyelmünket e' körülmény sem kerülvén ki, általunk már régen, nemcsak ezen hanem minden hivatalos pecsétnek magyarra változtatása iránt is felirást tétetvén. A' katonaaállítás nálunk, hozzá levén már szokva köznépünk e' kötelesség önkéntes viseléséhez, könnyen véghez ment, mert ámbár a' törvény betűihez, minden annak körében eszközözendő jótékony intézkedés nélkül ragaszkodni kívánó kisebb rész véleménye szerint a' helyettesítés csupán sorshuzás előtt lön megengedve, de a' gyűlések folyama közben érkezett hírlapok 's magányos tudósítások a' helyettesítésnek majd egész hazaszerte divatozását tanúsítván, a' fentebbi véleményt pártolók száma igen kevése olvadt, 's a' katonaaállításról hozott végzésből a' helyettesítésnek csupán sorshuzás előtt helytadó rész kihagyatott; mit a' Jelenkor 16dik számában álló e' tárgybéli közlemény írója nem látszott tudni, valamint említett közleményének többi részei sem egészen egyeznek meg a' valósággal, mert az 1831ki katonaaállítás alól elvonult személyekre törvényszékieleg kimondatott ítéletet, a' mennyiben még végrehajlt-

va nem volt, a' katonaaállítást eszközlötte 's az alispán elnökele alatt foglakodott választmány nagyobb hatás eszközlése végett, a' begyűlt sokaság előtt látta legsikeresebbnek végrehajtatni, 's épen e' sors érte H. ügyész számadó juhászát is, kire még azon gyanu is háramlott, hogy adózónál juhászokodó testvéröcscsét sorshuzás elől elszöktette. Azon közleményben felhozott 1839ki esemény szinte el van ferditve, mert az országgyűlés alatt nálunk, az utasítások kellő időben adhatása tekintetéből, a' tudósítások érkezéltől, harmad nap alatt is rendeltetvén gyűlések tartatni, 's egyikre azok közül az ügyészi hivatalbul, távol lakásuk é vagy más ok miatt, egy tag sem jelenvén meg, azért a' gyűlés megtartatott 's a' közelebbi népes gyűlés által is érvényesnek ismértetett, nem lehetvén a' gyűlést csupán ezen körülmény miatt elhalasztani: tehát nem általánosan mondatott ki, sőt nem is számított szavazatok többségével, hogy közgyűlés közgyűlés nélkül is lehet, hanem a' többség véleménye az érintett szellemen nyilatkozott. — Nálunk még a' nagy hó a' meleg heggyoldalokbul nem olvadt egészen, mi miatt a' takarmány már eddig is szerfelett magas árba hágott; pedig a' pénzsükség talán soha érezhetőbb nem volt mint most.

Gyűlán martz. 10kén tartotta Békés vgye rendkívüli közgyűlését az ujonczállításban előfordult akadályok elhárítása miatt. E' tárgybéli előbb végzését, melly szerint a' kiállítandó ujonczok számára nézve az öszszeirt ifjak száma vala szolgálándó alapul, úgy módosította, hogy nem az ifjak de az általános népség számához szabassék az arány, mint czélszerűbb 's törvényvel is meg egyezőbbhez. E' szerint, kihagyván a' megyében ideiglen tartózkodókat, 230 lélekre jut egy ujoncz. Mivel pedig a' lakosság is tapasztalá, hogy az előbbi mód szerint egyik hely a' másik fölött terhelhetnék, kölcsönös igazság miatt több helység megkérte a' megyét, hogy az állítás a' népszámhoz idomítva történjék; mi nyilván tanúsítja e' megye józan belátásuságát 's becsületességétől ösmért lakossága dicséretes szellemét. Különbben a' megye most is mindenkorijel-szavához, melly a' törvényekhez szoros ragaszkodás, híven maradvá, helységei minden intézkedést a' megye rendeletei szerint teljesítének. Van több hely, hol az ujonczokat az egész község általjában állította ki, másutt pedig számos egyes állit maga helyett fogadottakat 's ez is egyik fő oka, hogy a' más-kori katonaaállításokkor tapasztalt csüggedés 's rettegés jelei a' nép közt most nem mutatkoznak. A' közgyűlés igen számos volt 's a' megjelentek közt több helység előljárait 's más nem szabadítókos statusbelieket is lehet szemlélni. Mindenki szívén hordván a' tárgy fontosságát, a' vitatások legnagyobb komolysággal folytak. A' besorozás f. hó 15kén veszi kezdetét.

© A' torontálmegyei ujonczozás nagyobb részint befejeztetett. Ezen ötjárásu nagy kiterjedésű megyében a' besorozásra két küldöttség, egyik a' megye székvárosába Nagybecskerekre, másik Zombolyra (Haczfeld), mint fekvésök-nél fogva is legalkalmasb helyekre levén kirendelve, azok munkálkodásikat febr. 11dik 's 22kén elkezdek; mily nagy vala ezen, 's csak a' tíz év előtti katonaaállítás közt is a' különbség? nem nehéz megmutatni, ha fontolatra vesszük, hogy akkor még erőszakosan kellvén fogdosni a' honvédeket, ezek a' tisztviselők 's helységek előljárait áldoztatnak tekinték magukat; ellenben most a' sorshuzást rendelő törvény paizsa alatt mindenki mentve van egyesek önkényétől, 's csupán a' törvény parancsoló szavának tartozik engedelmeskedni, ide járulván még az is, hogy Torontálmegye a' helyettesítés községeknek 's magányosoknak, mivel a' törvény azt nem tiltja, határozatképp megengedte, minek következtiben a' községek, jelesen a' n. sz. miklósi, és török-kánizsai járásokban, 's a' török-becsei alszolgabírói kerületben *) ujonczokat jobbadán fogadtak is, és pedig 120 p. ftól kezdve egész 240 p. ftig bezárólag, a' legközségeseb fogadásdíj 200 p. ft-ból állott; voltak községek, mellyek ezen pénzmennyiségeket tustint lefizették, 's rendelkezés végett ujonczaiknak általadták; legnagyobb rész azonban a' besorozáskor a' díj ötödét, vagy tizedét tevén csak le, a' többit, mint az ujoncz részére kamat mellett kezendő tőpénzt magánál megtartotta. Azon községekben is, mellyek nem helyettesítettek, a' sorsot huzott egyesek közül némelylek fogadtak ujonczokat, de illyeneknél nagyon feltűnő vala, hogy helyetteseiknek sokkal többet fizettek, mint egész községek, ugyanis 280—320 p. ftot, 's több atya ezen öszvegen felül 's telket 's házat is kötelezett szerződésükben, csakhogy fiaik közül a' sorsérte egyet is megmentse a' katonáskodástól; de ki csodálkozik ezen, ki a' mindent felülmuló atyai szeretet nagyságát ösméri? ha husz fia van is egy atyának, feltéve hogy mind jó, egyenlőn kedves előtte! volt eset azonban, hol a' választmány egyes lakosnak a' helyettesítésre nem adott engedelmet, mert az atya csak 's telekkel bírván, 's három nagykoru fia levén, még is ezek uszolására, kik öregek atyjokat hihetőleg szándékjuk teljesítése végett leittatták, 240 p. ft-on akart sorsot huzott fia helyett ujonczot fogadni; de ezt a' küldöttség azon igazságos okbul, mivel nem lenne képes kötelezését teljesíteni, 's így a' fogadott legény játszának ki, megtágad. Általjában azon tapasztalás tétetett, hogy jövendőre a' helyettesítést csak egész községeknek lehet és kell megengedni, nem egyszersmind egyeseknek, mert ezek minden vagyonjokat készek levén fölládozni, ez által magukat háznépeztől koldus-botra juttatnak. Ohajtható, bár erre nézve a' törvényhozás határozottan rendelkezék! Hol továbbá egyes lakosok sem helyettesítettek magukért, sorshuzás szerint történt a' besorozás, 's e' részben a' házi körülmények igazságos figyelemre méltatása mellett nemcsak a' törvény általános rendelete, hanem a' megyének a' családí viszonyokat részletesben kifejtő határozata is a' legpontosabban megtartatott, például a' rokkant, vagy hatvan évet meghaladt atyának házánál levő két fia, vagy egy hajlékban lakó testvérek, ide értetvén a' szellérek is, kik külön kenyéren élnek, 's gyermekeik vannak, mint családfőt képezők, 's a' t. nem soroztattak be; kik pedig házi körülmények 's testalkotásuknál fogva beavatásra alkalmasoknak találtattak, ezekről is többnyire atyailag gondoskodott az illető község, mert a' küldöttség előtt vagy pénz- vagy buzabeli bizonyos mennyiséget ajánlott, az ujonczoknak viszatértükör kezökbe juttatandót, miről, valamint a' fogadott ujonczoknak kamatra maradt pénzéről is törvényszerűleg intézkedett a' választmány, mert azonkúl, hogy a' had-avatási lajstromba az egész szerződést kivonatlan beigtatta, a' községek vagy egyes lakosok által, mint t. i. a' fogadás történt, bizonyítványt 's két példányban kötelezvényt is készített, mellyek egyike az ujoncznak adatott át, másika pedig nagyobb biztosításul a' megyének fog bejelenteni. A' katonafogadás a' megyei lakosoknak igenen sokba került, mellyhez a' bírtokos 's kiváltáságot osztály ugyan nem járult, 's arra nem is szőlittatott fel a' hatóság által, mint azt Heves vgyéről olvassuk; nem tudjuk, mi leend sükere? de jövőre a' legjobbat szabad e' tekintetben reménylenünk, mert magánykörökben érzékeny 's pártolásra buzdító hurok pendülnek. E' megyében fekvő nagyikindai váltáság kerület a' kincstár-

*) A' nagybecskereki hadavatársól nem szólhatunk, mivel ott jelen nem valánk. A' lev.

nak az egyenruha-pénzt is megfizeti, 's mint mondatik a végre, hogy a részéről kivétel nélkül minden fogadott ujonczai egy ezredbe, báró Rukavina nevét viselőbe, soroztassanak. Az átvevő tisztek a mos. érintett ezredbelieken kívül, még Ferencz Károly főhg. gyalog, és Sándor orosz nagyhg. lovag-ezredbeliek valának, kik is a fölesketett ujonczoknak a' szökésről szóló hadicikk felolvasása után, tudtokul adák, hogy ki a' szegődési évek alatt először megszökik, tíz év helyett tizenötig köteles szolgálni; ki pedig azt ismétli, elveszti a' capitulatiót, 's élte fogytaig tartozik katonáskodni. A' megye az ujonczokat biztosító-levéllel ellátta, melyben a' törvény értelmében kijelentetik, hogy tíz év múlva végkép haza bocsáttatnak. A' sorshuzás előlvonulók iránt, januáriusi tudósításunk folytában megjegyezzük, hogy az engedetlenek megfenyítésére a' megye törvényszéket rendelt ki, mely is azokat vétségök fokozatához képest testi büntetéssel 's félelmi rabsággal is lakoltatta. — A' torontali sorbeli gyűlés márt. 29-kére tüzetett ki.

(Bácsi 's baranyai ujonczozási hírek.) Bácsmege is ujonczozással foglaltos. Mint halljuk, csak 7 helység sorshuzás, a' többi pedig helyettesítés által állítja ki jutalékát (illetőségét). Temerinben (két Szécsen gr. birtoka) f. hó 7. tartott sorshuzáskor azon ifjú, ki legelőször a' szerencsevő dörbe nyult, egyes számmal jegyzett czédulát emelt ki, még is sok olyan apa, ki fia helyett kisebb számú, és így kardos czédulát húzott, ezen nyilatkozásra fakadt: Nincs semmi hamisság, itt maga látszik az isten rendelkezni. Sorshuzás után néhány nappal öt telkes gazdának fiai, kik helyett már helyettesek valának fogadva, szülei nem csekély szívfüjdalmára megmutatták, hogy hazánk széle felé lakó fiaiban is buzog még igaz magyar vér; ők a' helyetteseknek ígért 's előre adott díj részét oda engedvén személyes katonáskodásra szánták el magokat; egyik közülök egyszersmind fiui, más k pedig testvéri szeretetének szép példáját adván, mert míg az első honn maradt busongó beteges apját atyailag gondoskodó földesuraságának további kegyelmébe ajánlaná, a' másik félénk 's katonanevéül remegő testvér-öccseért egyenruhát öltött. Tavaszelő 13-kán érkezett el a' bucsuzás és elválás napja. Mozsárdurrogás hívá' öszsze az elutazandó 45 ujonczot a' helység házához, szeretve tisztelt földesuraságunk által készített jó reggelire, hol ugyanazon urodalomhoz tartozó Tárek helység 6 ujoncz elérkezével jó izűn falatozván a' viszonzlítás édes reményivel vigasztalák az elválás füjdalmában zokogó szüleket. 7 órakor a' felavatott ifjonczok, hármasszínű, két zászló után indulának az uraság kastélya felé, ki mindeniket egyegy fényes ezüst kétforintossal megajándékozni 's rövid, de könyre fakasztó szavakkal minden áldást kívánni 's őket honnhagyott vagyonaikra nézve atyai gondoskodásról biztosítani szives volt; szép tanács- 's bucsú-szavaira harsány éljen kiáltás 's bucsuvét közt a' számukra rendelt 30 jó lovas kocsin helyet foglaltak a' fősz. biróhoz Sz. Tamásra, onnan az egész járásbeli ujonczsággal Zomborba menendők. Taraczkdurrogás, jaj- és öröm-kiáltások közt barna zeneszeinkül kísértetve, hármasszínű két zászlót kezeikben tartó és sok más lovas után megindult a' kocsi sora ujoncz-vitézeinkkel. Honunk nemtője vezérelje boldogul új rendeltetésükre! Baranyában is végére jár az ujonczok sorozása. Különösen a' hegyhát járásról méltó említésre ujonczainak Pécsre lett kísértésök, ünnepélye miatt. Ugyanis a' hegyhát járásbeli küldöttség elnöke Mihálovits Imre tb. ur, (ki mint a' közbőny serény előmozdítója és sok viszállyal küzdő pécsi szinészetiünk szüggedhellen pártolója egész hazaszerete ismértes) Horváth József járásbeli csugabíróval Szentiványi Dániel és Országh Lajos eskütt urakkal értekezve, az ujonczokat, szívökben jó kedvet 's a' haza 's király szolgálatjára készségeit ébreszteni kívánván önköltségén egyszerre, legnagyobb ünnepélyvel bevezetni határozta. Mi végett a' pécsvárosi polgárság zenészkarát és trombitásit felfogadván, az ujonczok bekísérésére, a' város végére kirendelte. Délután 4ed félkor mozsárdörögés ada jelt a' haza védelmére szánt ujonczvitézek közelgéséről; szabadda 's ablakokra tödult a' város népe. Négy óra után indult meg a' pompás vonal. Elöl lovaglának a' vgye katonáji, utánok 16 magyar legény, lóháton nemzeti lobogókkal 's hasonszínű sallangokkal ékeskedve, az uradalmi kasznár és hajduk, a' rendfentartásra ügyelők a' vonal mellett lovaglának. Azután következett az elnök a' hadfogadó kapitányval, diszes 4 lovas hintóban, erre nyomban az elnöknek fényes 4 lovas két hintaja a' járásbeli szolgabíró és eskütt urakkal, utánok számos minden rendű uraság 's katonatisztek esinos kocsijaikban, e' nemzeti ünnepet jelenlétükkel hatósbbá emelőleg. Követé a' város - polgársági török zenészkar, utána 20 ujoncz a' helység előljáráival 20 négyes válogatott fogatu lovas szekeren. A' szekereket két lobogó 's nemzeti színű sallangok ékesíték, ezek után a' polgári vadászok trombitásai. Az egész vonal úgy vala felosztva: hogy minden 20 szekér után más zene, 's minden 10dik után két dudás. Midőn az elnök a' nemzeti casinóhoz érkezett, az egész néptömegetül harsány éljen-kiáltással fogadták; 's mint hajdan a' görög haza érdemteljes polgárit, 's közbő-elmőzditő férfait, polgári érdemkoszorúval tisztelék, itt is zöld koszoruk rőppenének a' lelkes hazafira. Miglen, a' 200, négy lovas szekér a' legszebb rendben halkan elvonult, majd 1 1/2 óra kelle. Vidám arczczal, 's örömtelven valának ujonczink. A' sok éljen-kiáltás a' különféle zenehang, a' tömérdek lobogó, nemcsak az ujonczokban, hanem városi lakosinkban is örömrzést szültek. Az ujonczok számára a' tisztelt elnök 20 akó bort adván, az amúgyis vidor kedvet tökéletes örömszajra emelte. Felejthetlenn maradt az ünnep városunkban 's annak emlékezetével mindannyiszor megújul Mihálovits Imre tb. ur hazafisága is kebleinkben.

A' nyitrai gyűlésben márt. 3án egy visszafoglalási ügyben azon kérdés felett támadván vita: „ha vajjon a' gyűlésben megjelenő nemes, szavazásra szólíttassék e fel vagy csak az önkint szólók és szólani kívánók többsége határozzon e? a' RR. valamint mindenkinek alkotványos szavazási jogát föntartani akarván, úgy viszont a' felszólítást, vagy épen kényszerített szavazást a' köztanákoszások szabadsága 's méltóságával öszse nem egyeztethetvén abban állapodtak meg, hogy mindenkor a' szólók, és szavazatukat törvényesen kijelentők többsége végezzen. Márt. 4ki ülés közérdekűvé lön azon indítvány által, mely a' gyűlési teremnek a' megye kiterjedése 's diszéhez illő tágíttatása 's a' nyilvánosság és közrészvét elősegítéséről karzattali ellátása iránt tétetett. Tekintvén a' gyűlési tanácskozások országos érvényességét, a' naponkint számosan összegyűlő közönséget, a'

tisztújításkori hely szükléte és szavazók sokasága miatti alkalmatlanságokat, a' szükség, disz 's illendőség iránt köz vala az egyetértés, csupán a' czélra vezető módok felett változtak a' vélemények. Mások szabadajánlatok, részvények, sorsokat hozának javaslatba. Mások Mátyás VI. decr. 64. t. cz. nyomán rendkívüli gyűlés tartását, min a' szavazásjoggal bírók önkéntesen és szabadon a' költséget magokra vállalják, igazságosnak, a' gyűlésterem különös sajtók levén, a' czél létesítését leginkább siettetőnek, de a' nemesi szabadsággal is megegyezőnek vitaták; mit ismét némelyek Ulasz. V. decr. 1. cikkével öszszeütközőnek állítván, végzéssé lön: rendkívüli marcalis gyűlés tartása, 's a' teremépítési 's költségi terveknek legközelebbi közgyűlés elibe terjesztése. — A' sorsvonás iránti javaslat alkalmat nyujta olly indítványra is, miszerint a' hazában keletkezett sorsjátékok (lotteriák) mik főkép a' szegényebb néposztály erkölcsiségére károsan hatnak, szüntessenek meg: — úgy szinte a' szomszéd örökös tartományokban naponkint kijátszatni szokott javakra kibocsátott sorsoknak, árulgatása tiltassék el; minek is részint czélszerű szorgoltatása, részint jövő országgyűlésre sérelemkép följegyeztetése határozatott. —

R. Komárom. Természetes, hogy a' nyomor utczai 's házi nyilvános mutogatása több szívet olvaszt könyörre, de az illy látvány - szülte irgalommal nő 's halad egy lépten a' naplopó koldusok száma is, minek mindenkép kellemetlen eredményit tekintve pendült meg nálunk egy olly tánczvizalom eszméje, melynek ékművek sorsjátékával öszkekötött egész jövedelme a' Komárom városában maig is divatozó házi koldulás megszüntetésére alaptökeül szolgálna. E' szerint a' f. e. május 2kára tűzött tánczmulatság, a' m. főispán ur szives engedvénye szerint a' megye termeiben tartatandik, 's a' műajánlat- és készítvényeknek ápril 2kaig leendő beküldésére a' már nyomtatott levelkék által felszólított vagy szólítandó hölgyek nyilván is kéretnek. Ez emberbaráti szent czélra szánt sors- és belépti jegyek (amaz 20, ez 48 p. kron) t. Závody Ferencz megyei számvevő 's thiró urnál, úgy szinte a' közlőnél mindenkor kaphatók. Beöthy Zsigmond.

KÜLÖNFÉLE: Budán márt. 19kén ünnepelték a' vakokintézete növénydekei fens. Főherczeg - Nádorunk, mint az intézet kegy. alapítójának névnapját, általok négy hangon énekelt misével 's egyedül e' végett a' Krisztinaváros templomában 10 órakor tartatott nagy mise által.

Székes-fehérvári casino. Az alapszabályok 5dik pontja szerint f. tavasz hó 25ikén reggeli kilenczedfél órakor a' Bezeredy-házban tartandó rendes közülésre, melynek tárgyai a) a' casino mostani állapotjáról szóló jelentése az igazgatóságnak és választottságnak; b) az igazgatói és választottsági tagok megválasztása; c) a' casino jövedő fentartására 's emelésére czélirányos rendelkezések leendnek; — a' részvényes urak tisztelettel emlékeztetnek 's a' megjelenésre kéretnek. Gily János m. k. igazgató által.

(Egyesületi gyapjutár.) Mult évi jun. 1sejétől érkezett 536090 font gyapju, ebből maig elkelt 401697, van még 124293 font. Pest, márt. 20-ikán 1844. Liedemann J. S. Fridrik.

(Bécsbül magyarodási szabály.) Méltán örvendhet a' magyar, midőn hazája azon részein is, melyeken tót 's német ajku földieink szedik az isten áldotta magyar földről a' gyümölcsöt, magyarosodni, 's ott v. magyar olvasó társaságokat v. iskolákat alakulni lát; mert remélhetli, hogy édes nemzeti nyelvünk nem sok év múlva a' hon minden szögleteiben zengeni fog 's így a' nemzetet egygyé, nagygyá 's erőssé tenni. De mennél hőbbben doboghat örömtül szive, midőn tapasztalja, miszerint az 18¹⁹10. évi országgyűlési VI. t. cikkben kimondott határozat a' magyar határokon kül is nemes viszhangra talált pedig olyanoknál, kiket' hon táncsak messzibbről érdekel. Ugyanis főt. Schultes Zsigmond a' bécsi sz. benedekiek apátja (ki egyszersmind a' Pestmegyében fekvő Telki apátságot bírja, 's annak következtiben ugyanott két maga szerzetebeli egyedet tart, egyet mint jószágigazgatót, másikat mint helybeli lelkeszt) átlátván, hogy mivel szerzete a' magyarhon javaiban részesül, egy uttal azt is teljesíteni tartozik, mi minden haza polgárának kötelessége. Megfontolván tehát a' fenemlített cikik sít, olly szabályt hozott, hogy ezentul minden szerzetebeli növendék köteles a' magyar nyelvet tanulni, miért is rendes magyar iskolát rendelt itt Bécsben 's magyar tanítót is fogadott, ki már mult évi télelő elején meg is kezdé leczkéit. Sörömmel láthatja kiki, hogy nemcsak a' növendékek legnagyobb szorgalommal tanulják a' nyelvet, de magok az öregebb atyák sem vonakodnak, habár nem kötelesek is az előadásokban részt venni. Szép példa, mely bár azoknak is serkentésül szolgálna, kikre az ország ápoló 's boldogító hatását nagyobb mértékben árasztja! De füjdalom! illy örvendeztető események talán egyedül azért esnek tudunkra, hogy annál jobban érezzük azok hálátlan törekvéseit, kikről azt mondhatnók, hogy testvérink. Ki ne keserednék füjdalmában el, azt hallva, hogy már eddig is eléggé szeretetlen bánásmódjuk némely horvát rokoninknak, melyet lapjaikban folyvást kitüntetni el nem mulasztanak, most sem szünt meg. Megvalljuk, engesztelve valánk valamennyire, midőn minap a' zágrábi Casino alakulását magyar lapokban olvashattuk, nem kétkedvén, hogy a' józanabbak példáját ellenesink is követendik; de bár sokáig hinni nem akartuk, ez utóbbiak, bizonyosan visszatorlásul, nem átalottak e' napokban egy „Davoria“ című dalt közre bocsátani, mely a' milly csekély, olly mértékben rágalommal teljes, sőt fenyegetésekkel is! Mire czéloznak ezzel?

Pribócun (Turóc vgyében) Tavaszelő 4kén: Megyei szépeink koszorúja egyik jeles virágától, érdemes főjegyzőnk Rakovszky Adolf Antónia leányának tegnapestve történt csendes elszenderülte által fosztatott meg. Az elhunynak, egyéb kitünő jelességein kívül, egyedül a' magyar szellemhez hő ragaszkodását emelvén ki, életkorának legvirítóbb szakában t. i. 16ik évében, meghüléstől következett tüdővészben halálát, szülein 's két testvéreik kívül, számos rokoni 's ismerősi fájlalják. Béke porainak! A' hevesi közgyűlést érdeklő tudósítások igen igen elszomorítottok, 's folyama számosan roszalását nem

kerül el, mert az illy vallásos surlódások a két század előtti, hasonnemű viszályok fájdalmas emlékezetét idézik elő. Remény van azonban, hogy Heves lelkes Rdei a kicsapongók megzabolázására, 's ezentuli hasonló zavarok meggátlására mint a közsennel szorosán összekapcsolt személyes szabadság fentartására is, bárki legyen az eddigi zavargások indítója, czélszerűen rendelkezni minélelőbb fognak. — Szomszéd Árvamegyében nem rég marhadög ütött ki, mi a marhakereskedési közlekedést megynékel egészen félbenszakasztá.

Spanyelország.

(A' cortest Espartero fogja megnyitni.) Ministeri tanácsban Espartero indítványára határozta lön, hogy a' cortest Espartero fogja a' királyné nevében megnyitni, 's a' trónbeszédet is ő olvasandja föl. A' pénzügyministerség legnagyobb zavarban van, mert Espartero igen nagy pénzmennyiséget követel a' madridi katonaság számára. —

(Espartero királyi tiszteltetést igényel.) Espartero névnapján nagy ünneppellyel fogadá el a' hatóságok üdvkivánatit. Különösen kitünt, hogy neje is jelen volt ez ünnepeyen, mit eddig még egy spanyol tábornoknál sem lehetett tapasztalni. Általányosan az egész tisztelgés azon rendtartással ment véghez, mikép azt királyok szokták elfogadni. A' tisztelgők egyik ajtón bementek, 's az ellenkezőn távoztak, mikép a' kir. palotában történni szokott. A' polgárságot Espartero e' büszkesége igen sérti, 's a' katonaság is zúgolódik, mivel rendesen csak felét kapja szokott zsoldjának. Cataloniában néhány zendülő kezdte mutatkozni, kiket azonban csakhamar elszelészte a' katonaság. —

Anglia.

(Peel nyilatkozata a' béke iránt.) A' mártz. 5iki alsóházi ülésben a' jelen politikai viszonyok jövén szőnyegre, a' költségvitáskor Peel ezeket mondá: „Én a' költségvetés mellett szavazok. Meg vagyok győződve, mikép az idegen hatalmak átlátandják, miszerint a' béke megalapítására mulhatlanul szükséges a' régi baráti viszonyokat valamennyi hatalom közt helyreállítani. A' földművelés, ipar 's kereskedés szenvedő érdekei e' komoly fordulatot továbbra már nem tűrhetik, hanem sürgetőn gyors szabadulást kívánnak. (Halljuk.) Reményem, hogy Európa átlátja azon iszonyú felelősséget, melyet az egész emberiség ellenében magára vállalt. Én részemről hangosan nyilványítom, hogy még nem értem olly korszakot, melyben kevésb valódi ok létezett volna háborura. Ha azonban mégis háborura kényszerítettünk, ugy más részről szinte meg vagyok győződve, hogy minden belső vitatásink rögtön megszűnendnek, és az egész világ látni fogja, miszerint az angol nemzet most is régi harcathatállyal lépend sorompók közé. (Harsogó tetszés.) Álláspontom a' mostani kormány ellenében ismeretes; de habár még nagyobb kirendeléseket kívánt volna is ő fels. ministersége, én mellettük fognék szavazni, mert hazánknek tökéletesen készen kell állni minden előfordulható eseményre.“ (Tetszés.)

(A' fegyverzési költségek folyvást szaporodnak.) Az alsóházi ülésben mártz. 5ikán a' tábori szertár-költségek kerülővén vitatás alá, kitetszett, hogy azok 186,900 font sterlinggel haladják meg a' tavalyiakat. Vivian, tábori főszertárnok számokkal bizonyítja be, hogy jövő évre a' költségek ismét szaporodni fognak, ha t. i. a' politika jelen helyzete akkorra is megmarad. A' katonaság ellátása csappantus puskákkal 130 ezer font sterlinget kíván. Amerika ellenében mindinkább komolyabb lesz Anglia helyzete, 's így e' tekintetből is tanácsos lehetőségig erős karba állitnia hadseregét 's tengerészetét. —

Franciaország.

(Moszkwa hg a' pairkamrában.) Moszkwa hg mártz. 6ikán foglalá el helyét a' pairkamrában, 's esküje elmondása után szót kívánt; mit Pasquier b. elnök 's Ney tábornagy egyik volt bírása, tőle megtagadott, mivel kamrai szabályoknál fogva a' napirendet nem szabad háborítani, 's előbb írásban kellett volna a' hgnek jelenteni szándékát, ki egyébiránt csak atyja pörének ujdönvizsgálatát kívánta sürgetni. —

(A' hadsereg ismét szaporittatik. Elegy.) Paris, mártz. 11ikén: „A' tegnapi követkamrai ülésben Soult tábornagy törvényjavaslatot terjesztett elő, mely szerint az 1841iki osztályu 80 ezer ember is rögtön fegyverre fog szólittatni. — Aumale hg ma Algirba utazott. — Bugeaud tábornok már Algirba érkezett 's azonnal elkezdé vizsgálni az erősített állomásokat. A' hadsereghez intézett fölszólításában nyilványítja, miszerint nem elég az arabokat meggyőzni, hanem állandóan meg is kell azokat hódítani. — Brougham l. Parisból provencei jóságiba utazott. —

(A' National pairszék előtt. Rabszolgák ügye.) A' pairkamrában mártz. 5ikán a' National ügye jutván szőnyegre, Marie, a' hirlap ügyvédje, mindenek előtt azon törvényt gáncsolá, mely szerint emberek följosogittatvák önmagok ügyében itélethozásra. „Vajjon, szöla többi közt az ügyvéd, kün hagyák é a' pairek e' terembe léptükkor mind azon keserűséget, mit bennök a' vád alatti czikk olvasása gerjeszte?“ Továbbá, az ügyvéd megismeré ugyan a' kérdéses czikk illetlenségét; de azzal menté, hogy az nem személyesen a' pairek, hanem csak a' pairkamrai fonák intézvények ellen volt írva, mit Chateaubriand 's több pair is tett már. 10 ezer frank birságra 's 1 hónapos fogságra ítélte a' pairszék a' National - gérantját. — A' követkamrában a' rabszolgaság jövén vitatás alá, Lacrosse czélszerű javításokat indítványzott a' rabszolgák szomorú sorsa enyhítésire a' gyarmatokban. —

Hollandia.

Hivatalos jelentés szerint 1840ben Hollandia népessége 2,860,450 lélekre ment, kik közül 1,704,275 protestans, 1,100,616 kath. 52,245 pedig zsidó. — Portnati levelek szerint ott angol megtámadástól tartanak, 's kemény ellenálláshoz készülnek.

Oroszország.

(Ujkölcson. Svédország semlege.) Oroszhatár, február 26. Pétervári hírek szerint az orosz kormány kénytelen új kölcson tenni, mivel pénzállapotja még folyvást rettentő ros karban van. Ennek oka: a' Khiva és cserkeszek elleni táborjárás, hajóhad-felkészítés a' balti és fekete tengereken, a'

sok építés és szőpítés az ország pénztára rovására, például Petérváron és Moszkauban palotaépítés; Mária nagyhgnő öszszekelése, a' czári család utazásai, a' kereskedés elakadása (Moszkauban kevés idő alatt több volt 200 bukásnál) két évi szűk termés, a' hadsereg költséges öszszehuzatása és tábori gyakorlatok, a' szertelen ujonczozás, mi miatt a' földművelés igen nagy fogyatkozást szenved. — Egy cserkesz faluban kiűtött a' dögvész, mi a' moszkák hadi munkálkodását darab időre hihetőleg megakasztja. — Az orosz kormány felszólítván az iránt a' svédet: mint viselné magát háboru esetén, ez azt mondá: hogy az ország jóléte tekintetéből szoros semleget tartand; ha mindazáltal igazságtalan eszközöket használnának, és a' propagandai háboru által Svédország nyugalma is fenyegettetik, hathatós védelemről fog gondoskodni.

Károly.

Az ausztriai csapatok február 20kán hagyták el Krakót. A' tanács megvendéglé és köszönetét jelenté a' tisztikarnak. A' kereskedők nagyon sajnálják az ausztriai sereg eltávoztát, mert ottléte évenként egy millió lengyel forintot hozza forgásba. —

Görögország.

Athene február 23. A' görög nemzeti bank a' nép nagy örömeire csakugyan létre jött. A' bank pénzereje előlegesen hat millió drachmára van számítva, mellyből a' kormány legalább egy milliót tüstint beteszen. A' bank csak magányos intézet, azért a' kormány soha és semmi ürügy alatt nem vehet pénzt el belőle; 's reménylhető hogy segitend azon pénzszükségen, melly eddigelé a' földművelés, kereskedés, és vállalkozó szellem elibe sok akadályt gördített, mint nálunk. —

Törökország.

Olaszhatár, febr. 25. Romában azon gondolatot, miszerint a' kedvező pillanat jelen van, hogy Palasztinában független keresztényen statust állitsanak 's annak őtalmát a' Sz. János-rendre (johannitákra) bizzák, igen nagy örömmel vették 's mindent elkövetendnek, hogy annak létesítésére a' nagy hatalmakat bírassák. — Az angol tengeri erő a' földközi tengeren jelenleg 25 sorhajóból és 8 hadi gőzösből áll. — Palmerston l. csak akkor eresztendi ki körmei közül Marmorizza-öbölből a' török hajóhadat, ha Russziával kedve szerint végzendi dolgát. — St. Jean d' Acreban ismét két löporos raktár repült levegőbe. — Mitchel táb., ki Smith Károlytól a' török sereg parancsnokságát átvette, vérhasban meghalt. — Sherif basát, Damaskus ezeltötti kormányzóját, vasra vevé vitték Kairóba 's őt M. Ali maga hallgatja ki. — M. Ali különös figyelemmel 's megelőzéssel viseltetik Napier iránt, ki szinte udvariasan bánik a' basával, de azért egyszer kereken megmondta neki, hogy ő, bár egyedül Alit tartja okos embernek Törökországban, de azért, ha Stopford hajóvezér szerződése ellen valamit kezdene, tüstint halomra lövetné Alexandriát, 's kikergetné a' basát Egyiptusból. Ez igen nagy hatást tön Alira, 's mindenképen siettetti sérgének Egyiptusba érkezését. —

Schweiz.

(Az aargau hatóság válasza a' pápa követének.) Aar mártz. 4. A' pápai követ felszólítván az aargau kolostorok ellen, 's ellenmondását a' főhelynek benyujtván, az ezt az aargau tanácsosal közlötte, mire ez erőteljesen válaszolt. Mi köv. helyeket emelünk ki belőle: Minden kétségen kívül van, és azt mind a' régi, mind az újabb idő története bizonyítja, hogy minden ország fölségisével, 's fenmaradása iránti elidegenithetlen igényeivel azon jog is szükségképen együtt jár, miszerint a' birtokában levő világi és egyházi társulatokra, mellyek elismerése és őtalma nélkül fel nem állhatnának, felügyel, az ország keresztényeni kívánatival, ha attól eltávoztott volna, czélszerű javítás által őszhangzásba hozza, sőt el is törleszse, ha t. i. az ország alá rendelt körét áthágná, rendeltetésétől egészen eltérne, és az ország fenmaradását és jólétét veszéllyel fenyegetné. Mi a' kolostorok eltörlésének igazolasát a' szövetség ellenében illeti, a' főhely mint'ugy a' pápai követ át fogja látni, hogy itt egyik szövetséges társnak fölségi joga forog kérdésben, és hogy Aargau megye fölségi állásáról, és azon tiszteletről feledkeznek meg, mellyel a' schweizi köztársaság függetlensége iránt tartozik, ha egy pillanatig is azon gondolatban volna, hogy a' zárdaeltörlést általában és különösen egy harmadik bírósága alá terjesztené. — A' szövetségi szerződés a' szövetségi RRek megegyezésin alapszik; annak magyarázata, végrehajtása és változtatása mindenkoron a' schweizi nemzet kizáró tulajdona volt, mellyet egy kül nemzet sem korlátozhat. Midőn azért a' pápai követ nyilatkozatát és ellenmondását a' szövetségi szerződésen akarja alapítani, meg kell vallanunk, hogy mi azt egy fölségi joggal bíró szabad ország állásával öszsze nem bírjuk egyeztetni. Mi azért — és ennek igazságát érettebb megfontolás után maga a' pápai követ is átlátandja — minden e' féle beavatkozás ellen most és mindenkorra a' legkereskebb óvast teszszük. És e' szerint lehetetlen a' pápai követ léptét elismernünk, melly épen ugy megyénk fölségi állásával, mint az egész szövetség méltóságával és önállóságával a' legnyilványosabb öszszeütkezésbe jön 's a' t. Ezen nyilatkozatot a' főhely jegyzetekkel kísérvé közlötte a' pápai követtel és mindenféle beavatkozást akár az egész szövetség, akár egyes kantonok dolgaiba, annak rende szerint visszautasít. —

Dánia.

Kopenhaga, febr. 20. Lehmann a' Fädrelandet egyik kiadóját kereset alá vetették azon beszédeért, mellyben azt adta elő, mennyit tettek a' dán királyok a' paraszt rend emelésire és mennyit tettek a' parasztnak az ország jólétének előmozdítására. A' kormány ezen tette boszus érzelmeket gerjeszt minden becsületes gondolkozásu ember szívében. Mint beszélnek, Lehmann használni fog minden törvényengedte kedvezést, hogy ezen vádat, mellyben feje is játékon áll, a' legfelsőbb törvényszék elibe vihesse, hol minden egész nyilvánossággal foly. — A' dán tengeri katonaság számát kevesbitik, mint szinte nem sokára a' szarazföldiét is. —